

Dr. Orhan Odabaşı*, Av. Mustafa Güler**

Olay: Antalya'da ... sağlık ocağında çalışan Dr. AS Sağlık Müdürlüğü'nden telefonla arandı. Üç gün içerisinde hazırlıklarını tamamlayarak Mardin ... Sağlık Ocağı'nda göreve başlaması istendi. Dr. AS

Ne Yapmalı?

Hukuksal Durum

Memurların geçici olarak görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek 8 ve 9. maddelerinde belirtilmiştir. Buna göre:

"Geçici süreli görevlendirme

Ek Madde 8 - (1327 - 31.7.1970) Bu kanuna tabi memurlara, 13.12.1960 tarih ve 160 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurumlarda geçici süreli olarak görev verilebilir.

Yukarıdaki fıkraya göre geçici süreli olarak görevlendirilen memurların kadroları ile ilişkileri, kendi sınıf ve derecelerindeki terfi ve emeklilik hakları devam eder.

Geçici süreli görevlendirme şartları

Ek Madde 9 - (1327-31.7.1970) (Değişik: 1897-15.5.1975) Geçici süreli görevlendirme yoluyla başka bir görevde çalışan memurlar hakkında aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Ek madde 8'e göre görevlendirilen memur, hem kendi sınıf ve mesleğinin hem de geçici süreli olarak görevlendirildiği işin mevzuatına uymakla yükümlüdür.

b) Geçici süreli olarak görevlendirilen memurlar aylıklarını görevlendirildikleri kadrodan alırlar ve bu kadronun diğer haklarından yararlanırlar.

c) (Değişik: 2902-27. 9. 1983) Geçici görevlendirilme memurun muvafakatı ile olur ve 2 yılı geçemez. Ancak, yurt dışına atanan koruma görevlileri için bu süre bir katına kadar uzatılabilir.

d) Geçici süreli görevlendirme yalnız 7. nci ve daha yukarı derecelere tahsis edilmiş görevler hakkında uygulanır. Geçici süreli görevlendirmenin memurun mesleği ile ilgili olması şarttır.

e) Geçici süreli görevlendirme, Devlet Personel Başkanlığı'nın uygun görüşü üzerine ilgili Bakanlıkların müşterek kararıyla yapılır. Geçici süreli görevlendirmenin uygulanabileceği haller, şartlar, süresi, sicil ve sair hususlar yönetmelikle belirtilir.

Yine Devlet memurlarının geçici

görevlendirilmelerinin usul ve esasları Devlet Memurları Geçici Süreli Görevlendirme Yönetmeliği'nde 657 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen hükümlerine paralel olarak ayrıntılı biçimde saptanmıştır.

Özel olarak Sağlık Bakanlığı'na bağlı kadrolarda çalışanların atama ve nakillerinde uyulması gereken ilke ve kurallar ise Sağlık Bakanlığı Atama Ve Nakil Yönetmeliği hükümleri ile belirlenmiş bulunmaktadır. Bu Yönetmelikte atama ve nakillerde uyulması gereken ilkeler,

"a) Personel dağılım cetvelindeki sayıların aşılması kaydı ile idarenin hizmet ihtiyacının dikkate alınması,

b) Ekonomik, sosyal ve kültürel şartlar ile ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren illerin gruplandırılarak işlem yapılması,

c) Personelin hizmet bölgeleri ve grupları arasında, hizmet gerekleri de dikkate alınarak, adil ve dengeli dağılımın sağlanması,

d) Personel hareketlerinde hizmet puanının belirleyici olması ilkeleri"

şeklinde saptanmıştır. Ülkemiz hukuksal düzenlemelerinde, memurların aynı kurum içinde "geçici görevlendirmesini" düzenleyen açık bir düzenleme bulunmamasına karşın "hizmet gereği ve kamu yararı" gerekçeleriyle 657 sayılı Yasa ve Devlet Memurları Geçici Süreli Görevlendirme Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak memurların aynı kurum içinde geçici görevlendirmeleri yapılmaktadır. Sağlık Bakanlığı 08.06.2004 tarihli Atama Nakil Yönetmeliği'nde kurum içinde yapılacak geçici görevlendirmelerle ilgili bir düzezenleme de yapılmıştır:

"Geçici Görevlendirmeler ve Uygulanacak Hizmet Puanları

Madde 11- Bakanlık, sağlık hizmetlerinde aksaklık görülen 5 ve 6 ncı hizmet bölgelerinin C ve D hizmet grubu illerine geçici görevlendirme yapabilir. Bu durumda Bakanlık önceden duyurmak suretiyle talepte bulunan

personeli ya da personel sayısı uygun bir il müdürlüğü ya da hizmet birimini söz konusu personel ihtiyacını dönüşümlü olarak karşılamak üzere görevlendirebileceği gibi acil hallerde re'sen de geçici görevlendirme yapabilir. Bu suretle geçici görevlendirilen personele, fiilen çalıştığı bölgenin hizmet puanı %50 fazlasıyla verilir.

Bakanlık savaşı, deprem gibi olağanüstü hallerde yurt içi ve yurt dışında personeli geçici olarak görevlendirebilir. Bu yolla geçici olarak görevlendirilen personele en yüksek hizmet puanı % 100 fazlasıyla verilir. Yurt dışında başka sebeplerle görevlendirilen diğer personel, hizmet puanı en düşük yerin hizmet puanını alır.

(Ek fıkra madde - 14.09.2004)Eşi muvazzaf askerlik hizmetinde olanlar, söz konusu hizmet süresi ile sınırlı olmak kaydıyla talepleri halinde eşlerinin bulunduğu yere hizmet bölgesi ve hizmet grubuna bakılmaksızın geçici olarak görevlendirilebilirler.

(Değişik fıkra- 14.09.2004)Üstteki üç fıkroda tanımlanan geçici görevlendirme biçimleri dışında da Bakanlık ve valilikler personelin herhangi bir suretle yerinde bulunmaması, nüfus hareketleri gibi nedenlerle geçici görevlendirmeler yapabilir. Bakanlıkça 1, 2, 3 ve 4 üncü bölgelerin A ve B hizmet gruplarından ve bir mali yılda her seferinde üç ayı ve toplamda altı ayı geçmemek üzere, geçici görevlendirme yapılabilir. Valiliklerce, aynı personel için bir mali yılda yapılan üç aydan fazla geçici görevlendirmelerde Bakanlığın uygun görüşü alınır. Bu suretle yapılacak geçici görevlendirmelerde personel, fiilen çalıştığı yerin hizmet puanını alır. Ancak A hizmet grubu illere geçici görevlendirme yapılmaz. İl içinden yönetici kadrolarına yapılan görevlendirmelerde süre kaydı aranmaz."

Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan bu düzenleme hizmet gerekleri ve kamu yararları çerçevesinde düşünülebilir ise de özellikle birinci fıkra hükmüyle hizmetin sürekli bir biçimde geçici görevlendirme yoluyla yürütülmesine olanak tanınması sebebiyle hukuka aykırıdır.

Yaşanan Sorunlar

Geçici görevlendirmeler kimi zaman gerçekten gereksinim duyulan yerlere acil sağlık çalışanı görevlendirmek için yapılırsa da, kimi zaman da olağan koşullarda yürütülen kamu hizmetinin sürekli olarak geçici görevlendirmeler yoluyla yürütülmesi biçimine

dönüşmektedir. Sağlık çalışanlarının sendikala çalışma yürütmesi ya da bazı başka eylemleri nedeniyle sağlık çalışanları üzerinde baskı kurmak amacıyla yapılan geçici görevlendirmeler de ülkemizin gerçeğidir.

Geçici görevlendirmede görevlendirilen personelin rızasının olması koşulu son zamanlarda bütünüyle göz ardı edilmektedir. Oysa geçici görevlendirmenin ancak, kişinin rızasıyla olabileceği 657 sayılı Kanun'un emredici düzenlemesidir. Ayrıca, son zamanlarda yapılan geçici görevlendirmelerin bir diğer özelliğinin de görevlendirmenin tebliği ile görevlendirme arasında bir-iki gün ya da 8-10 saat bırakılması olduğunun söylenmesi yanlış olmasa gerektir. Bu görevlendirmelerin herhangi bir umulmayan acil durum nedeniyle olmaması karşısında görevlendirmenin tebliği ile görevlendirme arasında zaman tanınmaması, kişilerin haklarını yargı nezdinde aramalarını da engellemekte, bu tür görevlendirmeler bu yönüyle de etkili yargı yolunun kullanılmasını engellenmesi çerçevesinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ihlal olarak değerlendirilebilecek bir boyuta ulaşmaktadır.

Yapılması Gerekenler

Herhangi bir biçimde rıza/muvafakat olmaksızın geçici görevlendirme işlemi ile karşı karşıya kalınmasında ilk yapılması gereken tebligatın alınmasında böyle bir görevlendirmeye rızasının bulunmadığının tebliğ belgesi üzerine not edilmesidir.

Geçici görevlendirmelerde görevlendirilenlere yol masrafı ve yevmiye ödemesinin yapılması Harciraç Kanunu'nun 14. Maddesi gereğidir. Böyle bir ödeme yapılmaması ise geçici görev mahalline gidebilmek için anılan ödemenin yapılmasının ilgili kurumdan talep edilmesi gereklidir.

Geçici görevlendirmenin rıza dışında gerçekleştiği, hukuksal düzenlemelerdeki koşulların yerine getirilmediği, kamu yararına ve hizmetin gereklerine aykırı olduğu savında olan personelin, geçici görevlendirme işlemi iptal ettirebilmek için, işlemin tebliğinden itibaren 60 gün içinde İdare Mahkemesi'nde yürütmenin durdurulması istemini de içeren bir iptal davası açmaları gereklidir.

Geçici görevlendirmelerin de tüm diğer görevler gibi yazılı iletilmesi gerekmektedir. Bu konuda da yaşanan olayda eksiklik olduğu saptanmıştır.

Siz de başınızdan geçen ya da çevrenizde tanık olduğunuz tıbbi uygulamalara ilişkin sorunları bize iletiniz. Alanın uzmanlarına danışarak hukuksal boyutu hakkında sizi bilgilendirelim.